

جولوهایی از ابعاد فلسفه حج ابراهیمی

در بعد اجتماعی حج ابراهیمی باید که حجاج در هم شکننده تبعیض و تمایزهای قومی و نژادی باشند.

در بعد اجتماعی حج ابراهیمی باید که حجاج در هم شکننده تبعیض و تمایزهای قومی و نژادی باشند.

به گزارش خبرنگار مهر، حج این مناسک بزرگ در حقیقت دارای ابعاد مختلف است که هر یک از دیگری ریشه دارتر و پر سودتر است. مهمترین فلسفه «حج» همان دگرگونی اخلاقی است که در انسانها به وجود می آورد، مراسم «إحرام»، انسان را به کلی از تعینات مادی و امتیازات ظاهری و لباس های رنگارنگ و زر و زیور بیرون می برد و با تحریم لذائذ و پرداختن به خودسازی - که از وظائف مُحرم است - او را از جهان ماده جدا کرده و در عالمی از نور و روحانیت و صفا فرو می برد و آنها را که در حال عادی، بار سنگین امتیازات موهوم و درجه ها و مدالها را بر دوش خود احساس می کنند یکمرتبه سبکبار و راحت و آسوده می کند. سپس مراسم دیگر حج یکی پس از دیگری انجام می گیرد، مراسمی که علاقه های معنوی انسان را لحظه به لحظه با خدایش محکمتر و رابطه او را نزدیکتر و قویتر می سازد، او را از گذشته تاریک و گناه آلودش بریده و به آینده ای روشن و پر از صفا و نور پیوند می دهد. مخصوصاً توجه به این حقیقت که مراسم حج در هر قدم یادآور خاطرات ابراهیم بت شکن و اسماعیل ذبیح الله و مادرش هاجر است و مجاهدتها و گذشتها و ایثارگری آنها را لحظه به لحظه در برابر چشمان انسان مجسم می کند و نیز توجه به اینکه سرزمین مکه عموماً و مسجدالحرام و خانه کعبه و محل طواف خصوصاً، یادآور خاطرات پیامبر اسلام(صلی الله علیه و آله و سلم) و پیشوایان بزرگ و مجاهدت های مسلمانان صدر اول است این انقلاب اخلاقی عمیقتر می گردد، به گونه ای که در هر گوشه ای از مسجدالحرام و سرزمین مکه، انسان، چهره پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) و حضرت علی(علیه السلام) و سایر پیشوایان بزرگ را می بیند و صدای آوای حماسه های آنها را می شنود.

آنچه در ادامه می خوانید یادداشت حمیدرضا رسولی است که در اختیار خبرنگار مهر قرار داده است :

بار دیگر در شرف نزدیک شدن به ایام پر فضیلت ذی القعدة، ماه فرونشستن و دور شدن از تاریکی ها و دشمنی ها و استجابات دعا برای رفع ظلم و ستم و در هم شکستن طواغیت قرار گرفته ایم، ایامی که خیل عظیم موحدان عاشق و دلباخته از هر رنگ و نژاد از دورترین نقاط هستی با عزمی راسخ و دل بریدن از سرگرمی های مادی، خود را برای انجام سفر معنوی و پررمز و راز حج و مستحکم کردن رابطه ی قلبی با خدا آماده می کنند. از جمع کثیر امت واحده در سراسر جهان اسلام، فقط عده ای محدود، توفیق درک این سفر پر از معنا را پیدا می کنند. با خشوع و خضوع می روند تا خود را از غبار خودبینی، خودخواهی، تملقات دنیوی و سایر زخارف پوچ دنیوی رها سازند. می روند تا با شوری وصف ناپذیر ولی توأم با شعور و با تمسک به آیه «وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا»؛ شمه ای از منافع معنوی عظیم و استوار حج را با خیل مسلمانان جهان در این فراخوان الهی به اشتراک بگذارند.

در اثنای این حال و هوای معنوی و بر اساس سنت هر ساله و نزدیک شدن به این عطیه ی بی زوال الهی، متولیان اجرایی و فرهنگی مجموعه حج و زیارت به همراه کارگزاران و مدیران کاروان ها فرصت را مغتنم داشته و در حسینیه امام خمینی (ع) حضور پیدا می کنند تا علاوه بر تجدید بیعت با مقتدای خویش، از اسرار و فیوضات جوشان و سیری ناپذیر حج بهره مند شوند.

امسال نیز این مراسم معنوی با حضور نماینده ولی فقیه، ریاست سازمان حج و زیارت و سایر کارگزاران و مدیران حج از سراسر کشور برگزار شد. در این مراسم با شکوه رهبر معظم انقلاب اسلامی ضمن برشمردن ابعاد و اهداف بیکران فریضه حج، به ضرورت متحد شدن امت اسلامی و یکپارچگی آنان در مقابل ظلم و استکبار جهانی و بت های بشری و غیر بشری و رفع هر گونه تبعیض نژادی اشاره کردند و مسلمانان را به بهره برداری از فرصت گرانبهای حج برای رفع مشکلات جهان اسلام توصیه نمودند.

آنچه که ایشان در خصوص انجام فریضه حج همچون گذشته به آن تاکید بسیار داشتند، توجه دادن کارگزاران و زائران بیت الله الحرام به تمامی ابعاد وجودی فلسفه حج ابراهیمی بود. تبیین ابعادی که رمز وحدت اسلامی و در برگیرنده تمامی منافع مسلمین در زیر سایه ی بیت الله در ایام معلومات است.

اینکه حج ابراهیمی فراسرزمینی است و با توجه به بعد سیاسی آن همه حجاجی که با اخلاص و صفا و صلابت در برابر طاغوت به گرد کعبه می گردند «باید که» از اوضاع و احوال یکدیگر مطلع باشند و چنانچه یکی از فلسفه های حج ابراهیمی در بعد سیاسی حج اتحاد و یگانگی امت اسلام در برابر دشمنان است که هست، پس همه ما برای تحقق این امر مهم وظیفه داریم توصیه رهبر

معظم انقلاب را در رابطه با «دشمن شناسی» جدی بگیریم و الا همانطور که خاطر نشان فرمودند؛ سرمان کلاه خواهد رفت.

و اینکه در بعد اجتماعی حج ابراهیمی «باید که» حجاج در هم شکننده تبعیض و تمایزهای قومی و نژادی باشند و تا زمانی هم که فرهنگ سازی در حج بر مبنای مفهوم تمدن سازی شکل نگیرد نمی توان زائر را از بازار گردی و دکان گردی برای خرید اجناس بی ارزش منع نمود.

معظم له در ادامه با درک واقع بینانه از وضع کنونی جهان اسلام و سیطره نفوذ استکبار جهانی به روشنی و با تمسک به آیه «لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ لِيَشْهَدُوا» (حج ۲۸) منافع حج و توجه امت واحده اسلامی به آن را به طور شفاف تشریح و تبیین نمودند.

حال اگر چه طی ده سال گذشته، رابطه سیاسی کشورمان عزیزمان با دولت عربستان به گونه ای رقم خورد و با محدودیت هایی مواجه شد، ولی اکنون خوشبختانه با توجه به افزایش روابط حسنه دو کشور، بستر و زمینه مناسب برای اجرا و عملیاتی نمودن فرمایشات رهبری توسط دستگاه دیپلماسی کشور و مجموعه حج و زیارت بیشتر و بهتر از هر زمان دیگر فراهم شده تا گام های استوارتری به برکت فریضه عظیم حج برای نزدیک شدن امت اسلامی و تأمین منافع آنان برداشته شود.

بنابراین از دلسوزان امر انتظار است در راستای تحقق واقعی توصیه های ارزشمند رهبر معظم انقلاب در رابطه با مفاهیم تمدن سازی، اتحاد جهانی، نگاه فرامرزی و بین المللی و رفع تمایز در بین ملت های مسلمان، در پرتو آیه «جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ» (۹۷ مائده) اقدامات تمهیدات لازم را برای برگزاری همایش و دعوت از نخبگان و اندیشمندان جهان اسلام در مناسک حج امسال و پس از آن نیز با انگیزه تر و فعال تر از گذشته در دستور کار برنامه های اولویت دار خود قرار دهند.

نکته دیگری که در این مجال کوتاه ذکر آن ضروری است و مجدداً مقام معظم رهبری حفظه الله به صورت گذرا به آن اشاره داشتند؛ فرهنگ سازی برای رها شدن از بازار گردی در مناسک حج بود. چرا که مغتنم شمردن از فرصت ها برای کسب فضائل اخلاقی در مدت حضور کوتاه در حج بخودی خود مانع از بازار گردی حجاج عزیز کشورمان می شود.

حاجیان محترم اگر اندکی راجع به فضائل و محتوای ارزشمند این فریضه مهم دقت داشته باشند و اینکه چگونه امامان معصوم (ع)، بزرگان دین، امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری ما را به انجام این مهم توصیه نموده اند، دیگر بعید است در فاصله زمانی کوتاه یک ماهه در سرزمینی که شاید دیگر توفیق تشرف به آنجا را نداشته باشند، وقت ارزشمند خود را صرف بازار گردی کنند! مسلماً در فرصت کوتاه مناسک حج، زمان قابل توجهی از آن صرف خواب و استراحت، بخش دیگری از آن صرف خوردن و آشامیدن و امور شخصی و بخش مهم تر آن هم صرف اعمال عبادی می شود. اگر درست هم برنامه ریزی شود، فرصتی برای کارهای غیر ضروری مثل بازار گردی و دکان گردی نخواهد ماند. به هر حال از آن جایی که آن سرزمین مکان مقدس و متبرکی است و اقوام و نزدیکان از زائر خود انتظار یادگاری از زادگاه اسلام و سرزمین پیامبر رحمت را دارند، خوب است حاجیان عزیز هم به همین دلیل با تهیه سوغات مختصر سنت حسنه این امر نیکو را بجا آورند.